

en els pobles circumdants i a la de Vallmanya mateix (XXVI, 182-189).

MENCIONS ANT. 845: *Valle Magna* (Baluze, *Capit.* CVIII); 950: *id.* que Alart dona com primera menció (*Bu. So. Agr. PyrOr.* x, 81), Abadal (*Eixalada*, 177); 1206: «villa de *Valmanja*»; 1233: *Valle maina* (orig.); 1234, 1248 i *S. XIV* (tots ells en *InvLC*, s.v. *many*); 1359: (*CoDoACA* XII, 124); 1385 i 1395: *Vallmanya* (Alart, *Docs. Géo.Hist.* 19, 27). Ponsich (*Top.* 126.) hi afegeix moltes dades de *Valle Magna* des de 952) (5 en el *S. X*, 3 en el *S. XI* etc.).

2) Nom antic d'un dels veïnats de Prats de Molló, Vallespir: l'actual veïnat d'En Coma (XXIV, 46.50, coord. 13x613). 1417: «vilar de *Valmanya*» enumerat com un dels 12 de la vall de Prats, entre *Vilaplana* i el vilar de *Fon(s)*, només tenia un foc (*Ll. Roig de P. de Molló*, f°73r°); 1453: «lo Mas de la Figuera de la vall de *Valmanya* del present terme de Prats» (ibid., f°153r°) És, doncs, uns 15 k. SSO. de (1) i separats pel Canigó. Ponsich (*Top.* 85), que en diu Vall de la Figuera, hi troba 1329: *Valmanya*; 1331: «locus de *Valle Magna*»; 1417: *Valmanya*.

3) Llogaret del Maresme, esgl. i masos escampats, de l'antic terme d'Horsavinyà, en el vessant E. del Montnegre.

Pron. *balmānā* (oït a Horsavinyà i allí mateix, 1917, 1929, 1931 etc.).

MENCIONS ANT. 1202: «parr. Sti. Michaelis de *Valle Manyā*», (*Cart. de Roca-rossa*, f°10r° i *Valle Manyā* en altres docs. diversos dins el mateix *Cart.*, llegits en el ms. a Solsona.

4) Llogaret entre Bages, Solsonès i Segarra, agre. a Pinós.

Pron. vacil·lant entre *balmānā* i *baġmānā*, a Cardona Casac. 1920; i jo ho sento igual a Pinós i altres llocs veïns, 1932, 1964 etc. Pertanyia a la sots-vegueria dels Prats de Rei (*GGC*, Bna. 213).

MENCIONS ANT. 1045: «in Bergitano, in ape. de castro *Valle Magna*», (Arx.Sols.); 1071: «Sti.Petri de *Vallmanna* --- Clericos de *Valmanna*» Junt amb Peracamps (ib.); 1088: *Valle Magna* junt amb *La Molsosa* (ib.); 1165: *Valle Magna* (Kehr, *Papsturk*, 411); 1359: *Valmanya* (*CoDoACA* XII, 52).

5) Veïnat del Segrià, agre. a Alcarràs.

Pron.: *balmāya* a Torrelameu, *malmāya* a Alfaràs i a Algerri, Casac. 1920; i en l'enq. que vaig fer a Raimat (XVII, 76-77).

MENCIONS. 1172: *Valle Magna* (Kehr, *Papsturk*, 450); 1359: *Vallmanya* (*CoDoACA*, XII, 20).

6) *Can Bormānā*, prop de Garvet, te.de Colera, nom no sé si antic o succedani (XXII, 96.5) (cf. *Marmanya* a l'art. *Madremanya*).

Per a *Barimanya* var. de *Marimanya* (V. d'Aran), *Vasimanya/Basimaio(r)* a l'alta Ribargoçana (VALLS MAGNA, V. MAJOR), veg. l'art. *Marimanya* (infra).

Altres compostos del ll. MAGNUS

CASAMANYA, Pic de-, un dels grans cims d'Andorra, a la ratlla de França, nom format amb el ll. CASA, en el sentit arcaic de 'cabana' (*ETC* II, 32, 35 i *DECat*, s.v. *casa*).

Puig de Manya, nom que el *DAG.* recull en un doc. de 1598 de l'Arx. d'Espinelves; també recordo haver oït allí *puždāmānā*, però deu ser una refecció de *pužāmānē* (V. art. 'Puj-) *PODIA MAGNA* 'puigs grans', neutre plural de *PODIUM*; altres casos del neutre plural, alterats per sotmetre'ls a la forma *puig* coneguda, tenim en *PODIA SALIENTIA* > *Puigsallança*; i altres neutres plurals en -*na*: a Andorra, la vall i estanys de *Tristaina* *TRIA STAGNA* 'els tres estanys'; *STAGNA GEMINA* 'estanys bessons', a la vall de Boí > *Estany Gémena*.

Saixamany, *Roca* ~. És la forma, que suposo primitiva del nom d'un castell roquer a dalt d'uns penyals, a Conflent, te. de Noedes. Ponsich (*Top.* 114) hi troba en docs. antics: c. 1090 i c. 1180: «ipsa rocha de *Sexman*»; 1412: «rupes castri de *Sayman*»; *S. XIV*: bach de *Seyman*; *S. XV*: «bach *Sabiman*»; un doc. del XIX porta «*Roca de Salimans*»; però encara que Ponsich encapçali amb aquesta forma, ha de ser mer error de còpia *li* per *bi*, com en el del *S. XV*.

L'ETIM. ha de ser (*RUPES*) *SAXI MAGNI* 'el (roquer) del penyal gran', o (*CASTRUM*) *SAXI MAGNI*. Evolució: *Sašman* (o *Sašm-*), en part reduït a *Sašmān*, els antics docs. no distingeixen gràficament *n* de *ni*; i en la forma moderna, pluralitzada, -*manys*, -*ys* es pronuncia -*ns*, segons la norma sintacto-fonètica del rossellonès, que iguala *panys* a *pans* i *punys* a *pun* (d).

Vilamanya nom d'una partida de pastura (p.140), «devesa de Vil.» a la Vall de Ribes, segons el *Gibell* de Queralbs (*S. XVIII*), *BCEC* 1918, p. 143.

MONTMANY

1) Mun. de l'alt Vallès (del qual formen part El Figaró i Puiggraciós), a l'entrada del Congost.

Pron. *munmān* oït allí 1923, etc. Recordem la història de Raimon Caselles, *Els Sots Feréstecs*.

MENCIONS. 1359: «castell de *Muntman*» (*CoDoACA*, XII, 13).

2) *Pla de Montmany*. Pla de serra en el Baix Llobregat, que domina Pallejà pel NO., en direcció a Corbera. A dalt hi ha dos masos antics, dits (Can) *Montmany del Pla* el de la part Est, i *Can Montmany de Peçoles*, a l'altre extrem, tirant a Corbera: oït *mummān* allí, 1924.

Portmany (eiv.), V. *Port*

El Many, antic mas te. Llorà (La Selva) XLIV, 111. Sigui mera substantivació de l'adj.; o potser *Hor(t)many* compost amb *HORTUS*, i una alteració de la *r*, reduïnt-la al tipus trivial *El* + subst.